

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 777/2022
29.06.2022. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Татјане Матковић Стефановић, председника већа, Татјане Миљуш, Јасмине Стаменковић, Драгане Маринковић и Иване Рађеновић, чланова већа, у парници по тужби тужиоца KARAN CO ДОО Београд, чији је пуномоћник Гордана Матић, адвокат у ..., против тужене BANCA INTESA АД Београд, чији је пуномоћник др Немања Алексић, адвокат у ..., ради утврђења ништавости и исплате стеченог без основа, вредност предмета спора 25.000,00 динара, одлучујући о ревизији тужене изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 5Пж 6193/20 од 02.02.2022. године, у седници већа одржаној дана 29.06.2022. године, донео је

ПРЕСУДУ

ДОЗВОЉАВА СЕ одлучивање о ревизији тужене изјављеној против пресуде Привредног апелационог суда 5Пж 6193/20 од 02.02.2022. године, као изузетно дозвољеној.

ПРЕИНАЧУЈУ СЕ пресуда Привредног апелационог суда 5Пж 6193/20 од 02.02.2022. године и пресуда Привредног суда у Београду 24П 3299/2020 од 20.10.2020. године, тако што се **ОДБИЈА**, као неоснован, тужбени захтев тужиоца да се утврди да је ништава одредба члана 5. Уговора о кредиту, кредитна партија број ... од 11.03.2010. године, закљученог између тужиоца и тужене, а која гласи: „Корисник кредита је обавезан да пре пуштања средстава у течај плати провизију предвиђену уговором о субвенционисању каматних стопа из члана 1. став 1. овог уговора у висини од 0,5 % од износа одобреног кредита (трошкови организовања и реализације кредита, трошкови обраде кредитног захтева), увећано за евентуалне порезе по позитивним прописима, што износи 25.000,00 динара“ и захтев да се обавезе тужена да тужиоцу плати износ од 25.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 12.03.2010. године па до исплате, као и захтев за накнаду трошкова парничног поступка.

ОБАВЕЗУЈЕ СЕ тужилац да туженој на име накнаде трошкова целог поступка исплати износ од 82.800,00 динара, у року од 8 дана од дана пријема писменог отправака пресуде.

Образложење

Пресудом Привредног апелационог суда 5Пж 6193/20 од 02.02.2022. године, одбијена је жалба тужене као неоснована и потврђена пресуда Привредног суда у Београду 24П 3299/2020 од 20.10.2020. године, којом је усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено да је ништава одредба члана 5. Уговора о кредиту, кредитна партија број ... од 11.03.2010. године, закљученог између тужиоца и тужене, а која гласи: „Корисник кредита је обавезан да пре пуштања средстава у течај плати провизију предвиђену уговором о субвенционисању каматних стопа из члана 1. став 1. овог уговора у висини од 0,5 % од износа одобреног кредита (трошкови организовања и реализације кредита, трошкови обраде кредитног захтева), увећано за евентуалне порезе по позитивним прописима, што износи 25.000,00 динара“, обавезана је тужена да тужиоцу плати износ од 25.000,00 динара са законском затезном каматом почев од 12.03.2010. године па до исплате, и обавезана је тужена да тужиоцу накнади трошкове парничног поступка у износу од 24.300,00 динара са законском затезном каматом почев од извршности пресуде до исплате.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену, тужена је изјавила благовремену ревизију позивајући се на одредбу члана 404. Закона о парничном поступку ради уједначавања судске праксе, због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао посебну ревизију тужене и утврдио да испуњава услове прописане одредбом члана 404. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“, бр.74/11...18/20) за одлучивање о истој, због потребе за уједначавањем судске праксе у одлучивању о захтеву тужиоца за утврђење ништавости одредбе уговора и враћање новчаног износа који је плаћен на име трошкова обраде кредитног захтева код тзв. субвенционисаних кредита.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку и одлучио да је ревизија тужене основана.

Побијана пресуда је донета без битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према чињеничном стању на коме су засноване нижестепене одлуке, дана 11.03.2010. године, тужилац и тужена су закључили Уговор о кредиту, кредитна партија број ..., којим је банка тужиоцу одобрила кредит у износу од 5.000.000,00 динара, те је чланом 5. прописано да је корисник кредита обавезан да пре пуштања средстава у течај плати провизију предвиђену уговором о субвенционисању каматних стопа из члана 1. став 1. овог уговора у висини од 0,5 % од износа одобреног кредита (трошкови организовања и реализације кредита, трошкови обраде кредитног захтева), увећано за евентуалне порезе по позитивним прописима, што износи 25.000,00 динара.

На темељу оваквог чињеничног стања, првостепени суд је закључио да тужена није доказала да је при закључењу уговора о кредиту тужиоцу предала план отплате

кредита, преглед битних елемената или неки други документ са потребним подацима о кредиту за правилно обавештавање тужиоца о спорној обавези плаћања трошкова обраде кредитног захтева, услед чега је оценио да је побијана одредба уговора о кредиту ништава и обавезао тужену да тужиоцу исплати наплаћени износ са припадајућом законском затезном каматом од дана стицања.

Другостепени суд прихвата наводе првостепеног суда налазећи да тужена није доставила тужиоцу понуду сачињену на прописном обрасцу, те да није поступала у складу са тачком 13. Одлуке о начину и поступку спровођења општих услова пословања које банка примењује у односу са клијентима физичким лицима („Службени гласник РС“, бр. 74/09) услед чега у конкретном случају нема доказа да је тужилац на јасан и недвосмислен начин приликом закључења уговора о кредиту упознат са обавезом плаћања трошкова обраде кредита.

Врховни касациони суд не прихвата изнето становиште нижестепених судова, јер налази да је исто засновано на погрешној примени материјалног права.

Правно становиште нижестепених судова да је предметна одредба уговора ништава јер тужена није доказала да је тужилац понудом био упознат са обавезом плаћања накнаде за обраду кредитног захтева, не може се прихватити у конкретном случају. Ово из разлога што је обавеза плаћања трошкова обраде кредита прописана спорном уговорном одредбом установљена у складу са одредбом члана 8. став 6. Уредбе о условима за субвенционисање каматних стопа за кредите за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава и за извозне послове у 2010. години („Службени гласник РС“, бр. 2/2010, 5/2010). Том одредбом је прописано да једнократна накнада за обраду кредита коју банка зарачунава за кредите, не може бити виша од 0,5% од износа кредита. Осим тога, наведеном уредбом се прописују и други услови који се односе на могућност добијања кредита за одржавање ликвидности и финансирање трајних обртних средстава, те се одређују износи намењени за кредитирање предузетника, малог, средњег и великог предузећа, начин пласирања и враћања тих средстава, као и услови за субвенционисане камате. На тај начин су учињени познатим услови за добијање предметних кредитних средстава, којим су клијенти банке обавештени о условима за закључење уговора са банком. У складу са тако прописаним условима закључен је између парничних странака предметни уговор о кредиту у коме је одредбом члана 5. уговора прописана и обавеза плаћања накнаде за обраду кредитног захтева у висини од 0,5% укупног износа одобреног кредита.

Из тих разлога правно је неутемељен закључак нижестепених судова да тужена није тужиоцу на јасан и недвосмислен начин предочила све елементе његових кредитних обавеза. Зато је побијаном одлуком погрешно примењена одредба члана 103. став 1. и члана 104. став 1. Закона о облигационим односима.

То су разлози због којих је на темељу одредбе члана 416. став 1. Закона о парничном поступку Врховни касациони суд одлучио као у ставу другом изреке пресуде.

Тужена је успела у поступку по ревизији па јој на основу чланова 165. став 2., 153. став 1. и 154. ЗПП припадају тражени трошкови у укупном износу од 82.800,00

динара, досуђени у ставу трећем изреке, и то: за заступање од стране адвоката на једном одржаном рочишту у износу од 9.000,00 динара (7.500,00 динара увећано за 20% на име ПДВ-а), за састав жалбе у износу од 14.400,00 динара (12.000,00 динара увећано за 20% на име ПДВ-а), за састав ревизије у износу од 21.600,00 динара (18.000,00 динара увећано за 20% на име ПДВ-а), као и на име таксе на жалбу и одлуку по жалби у износу од по 5.400,00 динара, таксе на ревизију у износу од 10.800,00 динара и таксе на ревизијску одлуку у износу од 16.200,00 динара, све према важећој адвокатској тарифи и Закону о судским таксама, имајући у виду вредност предмета спора и опредељен захтев ревидента.

**Председник већа - судија
Татјана Матковић Стефановић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић